

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ
(KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMO NR. I-164 3-1, 5, 10, 11, 14, 16, 16-2, 17, 18, 19 IR 20
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
TAP Nr. 22-782; TAIS Nr. 21-34100(4)**

2022-05-12 Nr.NV-1315

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3-1, 5, 10, 11, 14, 16, 16-2, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau - Projektas) atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu keičiamo Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 3¹ str. tikslintinas šiais aspektais:

1.1. Šio straipsnio 5 d. siūloma nustatyti, kad kooperatines bendroves (kooperatyvus) žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažįsta valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras (toliau – Centras) ir išduoda pažymėjimą. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Viešojo administravimo įstatymo (toliau - VAI) 2 str. 5 ir 18 d. tokia veikla traktuotina, kaip viešojo administravimo veikla – administracinių sprendimų priėmimas, tokių įgaliojimų Centrai suteikimui taikytinas VAI 5 str., kurio 2 d. 4 p. nustato, kad valstybės įmonėms viešojo administravimo (administracinių sprendimų priėmimo) įgaliojimai gali būti suteikiami tik tais atvejais, kai objektyviai pagrindžiama ne tik, kad tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su tos valstybės įmonės veiklos tikslais, bet taip pat, kad nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai galėtų būti suteikti. Atsižvelgiant į tai Projekto Aiškinamasis raštas pildytinas pateikiant visapusišką argumentaciją šiuo aspektu.

1.2. Šio straipsnio 6 d. siūloma nustatyti, kad pripažinimą atliekantis Centras, vadovaudamasis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, inicijuoja ir atlieka kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) atitikties šiame straipsnyje nurodytiems reikalavimams *patikras* bei nustatęs, kad kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) yra pripažinta pagal pateiktus neteisingus duomenis arba neatitinka šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų, priima *sprendimą dėl suteikto pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) panaikinimo*. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad remiantis VAI 18 str. nuostatomis, minima veikla priskirtina prie

viešojo administravimo srities - teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo ir laikymosi priežiūros, kuri remiantis VAI 5 str. 2 d. 4 p. negalėtų būti suteikta valstybės įmonėms.

1.3. Šio straipsnio 5 d. nustatoma, kad teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius Centro *prašymu teikia* šio straipsnio 1 d. 3 p. nurodytą *informaciją*. Atsižvelgiant į VAI 12 str. 4 d. reguliavimą dėl tarnybinės pagalbos bei Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 27 ir 35 str. reguliavimą dėl registrų ir valstybės informacinės sistemos duomenų teikimo kitiems registrams bei valstybės informacinėms sistemoms, įvertintina, ar ši Projekto nuostata nėra perteklinė.

2. Atsižvelgiant į tai, kad kooperatinė bendrovė veikia per savo organus, tikslintinas keičiamo įstatymo 11 str. 1 d. 2 p., kuriame nurodoma, kad balsavimo teisės perleidimo sutarties formą tvirtina *kooperatinė bendrovė*.

3. Projekto lyginamojo varianto 5 str., kuriame dėstomas keičiamo įstatymo 14 str. pakeitimas, tikslintinas remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos) 207.3 p.

4. Atsižvelgiant į keičiamame įstatyme vartojamas sąvokas „*kooperatinės bendrovės narys*“, „*kooperatinė bendrovės narių susirinkimas*“, atitinkamai tikslintinos keičiamo įstatymo 16 str. 13 ir 14 d.

5. Siekiant teisinio aiškumo, kad slaptą balsavimą gali numatyti ne tik keičiamas įstatymas, bet ir kooperatinės bendrovės įstatai bei nemažiau nei 1/10 susirinkimo dalyvių sąrašė užsiregistravusių kooperatinės bendrovės narių, keičiamo įstatymo 16 str. 14 d. tikslintina, joje dėl slapto balsavimo pateikiant nuorodą į šio straipsnio 9 d.

6. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 16 str. 13 ir 14 d. reguliavimą, remiantis kuriuo kooperatinės bendrovės narys gali balsuoti *raštu*, taip *elektroninėmis ryšio priemonėmis*, įvertintinas poreikis Projektą pildyti keičiamo įstatymo 16 str. 12 d., kurioje nustatoma, kad prie narių susirinkimo protokolo pridedamas kooperatinės bendrovės narių, *atvykusių ir užsiregistravusių iki susirinkimo pradžios, sąrašas*, pakeitimu.

7. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, bei atsižvelgiant į Civilinio kodekso 1.118 str. 1 d. reguliavimą (terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulis valandų nulis minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita), įvertintinas poreikis tikslinti keičiamo įstatymo 17 str. 2 d. nuostatą, remiantis kuria valdybos nariai ir pirmininkas savo veiklą pradeda *pasibaigus* juos išrinkusiam narių susirinkimui. Be to, atsižvelgiant į siūlomas nuostatas bei siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, įvertintinas poreikis analogišku reguliavimu papildyti ir keičiamo įstatymo 16¹ str., nustatantį stebėtojų tarybos sudarymo aspektus.

8. Atsižvelgiant į Įmonių atskaitomybės įstatymo 3 ir 16 str. (rengiamos metinės ir tarpinės finansinės ataskaitos), derintinos keičiamo įstatymo 19 str. 9 d. ir 20 str. 4 d. 8 p. nuostatos, kuriose vienu atveju teikiama nuoroda į *finansines ataskaitas*, o kitu - į *metines finansines ataskaitas*, arba skirtingas reguliavimas reorganizavimo ir pertvarkymo atvejais pagrįstinas Projekto Aiškinamajame rašte.

9. Atsižvelgiant į Projekto 12 str. 3 ir 4 d. reguliavimą, skirtą keičiamo įstatymo taikymui, koreguotinas šio straipsnio pavadinimas.

10. Projekto Aiškinamajame rašte nurodoma, kad jo teisinis reguliavimas yra susijęs su Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Kaimo plėtros įstatymo projektas) (Nr. XIVP-1165, Nr.XIVP-1165(2)), kuriame taip pat siūloma įtvirtinti nuostatas dėl steigiamos naujos valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro (sujungiant 3 valstybės įmones) funkcijų, todėl remiantis teisėkūros efektyvumo ir sistemiškumo principais, Projekto įsigaliojimo data yra suderinta su minėto Kaimo plėtros įstatymo projekto įsigaliojimo laiku. Atsižvelgiant į tai, kad Kaimo plėtros įstatymo projekte Nr. XIVP-1165(2) numatyta jo įsigaliojimo data – 2023 m. sausio 3 d., atitinkamai koreguotinos Projekto 12 str. 1 ir 2 d. nuostatos.

11. Remiantis Rekomendacijų 112 p., Projekto 12 str. 2 d. tikslintina, koreguojant žemės ūkio ministro pareigų nurodymą, atsisakant žodžių „Lietuvos Respublikos“.

12. Projekto 12 str. 4 d., siekiant teisinio aiškumo tikslintina šiais aspektais: 1) koreguotina nuoroda į keičiamo įstatymo 14 str. 5 d., kadangi Projekto 5 str. ši dalis nėra dėstoma; 2) nurodytina, nuo kada minimi subjektai turėtų taikyti nurodytas Projekto nuostatas; 3) remiantis Rekomendacijų 76 p., tikslintina nuostata „teisės aktų nustatyta tvarka“.

13. Atkreiptinas dėmesys, kad Seime registruotas Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (Nr. XIVP-1167, Nr. XIVP-1167(2)), kuriuo keičiamos (kitaip nei Projekte) tos pačios keičiamo įstatymo 3¹ str. 5 ir 6 d. nuostatos. Jei pastarasis projektas Seime būtų priimtas iki Vyriausybės nutarimo, kuriuo teikiamas Seimui Projektas, priėmimo, Projektas turėtų būti tikslintinas remiantis Rekomendacijų 55, 139, 207.7 p.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

Ieva Peciukonienė, tel. +37070661807, el. p. ieva.peciukoniene@lr.lt